

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an 700 Lei,

pe o jumătate de an 350 Lei

Abonamentele se plătesc
înainte!

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1933

Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior

Proprietar și director: IULIU MAIOR

Redactor: SEVER BARBU

Adresa: BLAJ, jud. Târnava-Mică. Telefon Nr. 168

ANUNȚURI ȘI RECLAME:

Un șir Corp V, adică de lărgimea a doi milimetri, Lei 20
Lărgimea de 1 cm. Lei 80

Sfaturi de împăciuire

Am ajuns sub zodia prefacerilor și a schimbărilor de tot felul și trebuie să recunoaștem că nu întotdeauna sunt bune schimbările; că ele se fac, mai mult din deșarta mândrie a înlocuirii cu ceva ieșit din nouile capete conducătoare, chiar și dacă acel „ceva“ e tare departe, față de ceea ce a fost mai înainte.

Din când în când e bine să se mai facă câte-o „curățenie generală“, dar să se facă în așa fel, ca să nu meargă la gunoi și lucrurile folositoare, ci toate să rămână cum au fost; să nu te pomenești că cel ce face azi curățenie, găsește că e mai bine să fie urcată soba în pod, iar cele vechituri de prin pod să fie scoborite în casă! Le zicem acestea, de teamă că s'ar găsi cineva care să încerce a schimba rosturile binefăcătoarelor sfaturi de împăciuire, organizate nu de mult la sate. Va zice acela, că ele au fost înființate de „cei vechi“ și altele... Va zice, dar nu trebuie să se uite nimeni după vorbe goale, ci să aibă în vedere că aceste sfaturi sunt cum nu se poate mai bine venite.

Și asta o știm noi, cei ce le-am văzut efectele, săptămână de săptămână; noi cei ce le dăm vieată, sacrificându-ne fără nici o răsplată materială pentru binele obștesc, având însă în schimb, o mulțumire sufletească ce întrece orice altă răsplată, ori de câte ori vedem, cum binele învinge răul și oamenii veniți în fața noastră, împrecinați, pleacă strângându-și mâinile, împăcați, de par'că n'ar fi avut nici când nimic.

Mai mult: Aceste sfaturi — pe lângă că scutesc țărâtimea noastră de pacostea proceselor ajunse pe mâinile advocaților, cari le lungesc ani în șir, pentru te miri ce fleac, storcând banii celor împrecinați, fără pic de omenie; aceste sfaturi, zic — sunt și un fel de paznice a pașilor greșiți, deoarece nu rar îi auzi pe cei chemați în fața sfatului, zicând cușinați: — „Imi cade obrazul de rușine... Auzi, să mă ducă la primărie, în fața domnului Părinte...“

Și, decât să fie „dus în fața domnului Părinte“, omul se păzește mai cu grijă, să nu calce legile dreptății. Prin aceasta spiritul de dreptate și respect față de avutul și onoarea semenului său se desvoaltă tot mai mult și cu cât va crește, cu atât va crește și puterea și vrednicia neamului nostru, care n'a dorit niciodată și nu dorește nici acum desordinea, care să ducă tot bunul numai într-o parte, lăsând cealaltă parte pradă relelor de tot felul.

Sfaturile comunale de împăciuire sunt cele mai bune paznice ale vredniciei și omeniei satelor noastre; sunt un lucru al celor mici, al celor ce-ar fi păcat să i lipsești de-o dreaptă binefacere.

De aceea trebuie ca și pe mai departe, cei în drept, să se intereseze de prosperitatea lor, dându-le tot sprijinul, pentru a fi cât mai folositoare neamului, fără să se uite când și cine a fost cel ce le-a pus piatra de temelie.

Ceeace trebuie să vedem e, că ele sunt folositoare din toate punctele de vedere și că nu pot fi înlocuite cu nimic altceva, decât spre paguba celor ce sunt stâlpul țării noastre.

SIMION DOMȘA
preot

Popii din Blaj

De o vreme încoace tot mai mult sunt vorbiți de rău „popii din Blaj“, atât aici în Blaj, cât și pe satele din jur, în cari Biserica noastră are vreo moșioară. Sunt adevărați oameni, cari nu pot trăi dacă nu fac rău cuiva cel puțin odată la zi; cari nu sunt sănătoși dacă nu-l fojură ori nu-și bat joc de cineva; din rele trăiesc și numai în mocirla răutății se simțesc bine; sunt oameni cari stau într'una sub oblăduirea diavolului și numai ceeace le șoptește diavolul făptuesc.

Numai din gura acestor fel de oameni poți auzi: hai să înăm și să furăm, că popii din Blaj au destul; că popii din Blaj trăiesc ca niște boieri; că ce să se ingrașe numai ei, iar noi să dăcem lipsuri? că le vom lua tot ce au și averea vom împărți-o între noi; că popii din Blaj numai ei ar trăi, și altele multe.

Ei bine, să lămurim cu o cale povestea „popilor din Blaj“.

„Popii din Blaj“ au avut de fapt mari averi, câștigate prin sudoarea feții lor, prin mari cruțări, cu multă trudă, lipsindu-se pe sine și postind și jejunând. N'a fost episcop, mitropolit sau canonic din Blaj care să nu-și fi lăsat prin testament întreagă averea sau cel puțin o mare parte din această avere spre scopuri de binefacere.

Iar când a venit reforma agrară, „popii din Blaj“ au fost cei dintâi cari și-au oferit ei înșiși, de bună voie, averile, spre a se împărți plugarilor lipsiți.

N'au mai rămas decât vreo câteva sute de jugăre pământ arător și câteva mil de jugăre pădure, pe cari le administreză atât de cinstit „popii din Blaj“, cum nu credem să se administreze undeva vreo avere. Atât de

departe merg în cinstea lor, încât nici din roadele pământului administrat de ei nu mănâncă, ci-l vând pe piață, iar banii îi varsă la Administrația Centrală Capitulară și apoi îi împărțesc elevilor, săracilor, văduvelor și orfanilor, iar ei înșiși trăiesc cât se poate de simplu și de săracios, numai din leafa aceea amărită ce o primesc dela Stat.

Că cât bine au făcut „popii din Blaj“ prin averile administrate de ei; ni-o spune istoria, ni-o spun sutele de elevi și de teologi crescuți în cinste și cu stipendii sau burse din Blaj; ni-o spun și mărturisesc aceste zidiri frumoase, cari tot prin cruțarea „popilor din Blaj“ s'au ridicat.

Bărbați de seamă, crescuți de „popii din Blaj“ au condus până acuma acest popor și Țara Românească, și a fost una dintre cele mai fericite țări ale lumii. Di Maniu, unul dintre cei mai de seamă bărbați de stat pe cari l-a avut neamul românesc, de „popii din Blaj“ și anume de acel mare Moldovănușiu a fost crescut, care întreaga sa avere pentru ajutorarea elevilor din Blaj și-a lăsat-o. Tot ce vedeți în Blaj: catedrala, școlile, internatele, biblioteca centrală și celelalte multe, din averile „popilor din Blaj“ au fost ridicate.

Mult hulitii „popii din Blaj“ și-au înscris numele cu litere de aur în istoria neamului românesc; au făcut atâta bine săracilor, văduvelor și orfanilor cum nu credem să mai fi făcut cineva undeva și vreodată. În schimb hulitorii și bârfitorii lor au perit și vor peri cu toții, fără urmă, nelăsând în urma lor decât păcate și fărâdelegi.

De aceea, ceice fură din averile „popilor din Blaj“ din averile elevilor și studenților, săracilor, văduvelor și orfanilor fură; nu pe „popii“ ci pe acești săraci îi păgubesc; bursele sau stipendiile lor le reduc, fâpăii lor îi mănă.

Deci mai încet cu hulele și cu bârfelle, iar hulitorii să urmeze pilda „popilor din Blaj“.

Autoritățile românești din Ardealul de Nord au fost retrase. Fiindcă instalarea autorităților românești în Ardealul de Nord s'a făcut fără de a-și fi dat învoirea Comandamentul Sovietic, și după ce niște bände înarmate au făptuit acolo lucruri neingăduite, aceste autorități au fost retrase, iar acolo poruncește astăzi Inaltul Comandament Sovietic. Ba până și grănicerii noștri s'au reîntors în satele marginase, luându-și posturile în primire.

Grăunțe sufletești

In preajma căsătoriei

Orice lucrare serioasă reclamă o pregătire temeinică. Și cu atât mai vârtos căsătoria, unde e vorba de o legătură veșnică, constatătoare din unirea intimă prin dragoste a două suflete până la moarte, despre care tinerii trebuiesc lămurii de părinți, cât și asupra iubirii ce arde în ei așa de puternic începând cam pe la 20 de ani. Orânduire din voia Creatorului, pentru a nu se feri de porunca: „creșteți și vă înmulțiți și stăpâniți pământul” și a [nu se îngrozi de greutatea ce sunt legate de creșterea creștinească a pruncilor, dobândiți în căsătoria binecuvântată de biserică. Când tinărul va prezenta miresei un trup curat și o inimă nevinovată, cel mai strălucit certificat de înfrânare sau de stăpânire de sine, precum și cea mai căutată și mai prețuită podoabă la tineret, la care va trebui să se gândească din bună vreme amândoi, „ca podoaba lor să nu fie împletiturile părului, înfășurăturile cu aur, sau îngrijirea hainelor, ci omul cel ascuns al inimei, întru nestrăciunea spiritului cel blând și lin, care înaintea lui Dumnezeu este de mult preț” (I. Petru 3, 3), pentru că numai așa vor putea să-și asigure un trai familiar sănătos, curat și liniștit, întrucât neînfrânarea poftelor aduce cu sine tot atâtea boale și păcate.

În căsătorie nu e bine să se caute avere, căci „ce folos de boi și vaci? Nevasta dacă nu ți-o plăci, le dai în trăznet toate!” (Cobuc). Ci să se caute bunătate, blândețe, tărie sufletească, sau caracter și un adânc simț creștinesc. Motivul? Pentru că zilele vieții își au grijile, ostenele și necazurile lor, mai ales pentru bărbat. Iar un izvor de întărire și de veselie în amărăciuni și descurajări numai o soție ce posedă calitățile pomenite poate fi soție de aceeași pănură cu el, luată din lumea în care trăiește și el și pe care o cunoaște, având aceleași preocupări, aceleași vederi și același fel de viață. Astfel plugarul va căuta față de plugar, meseriașul de meseriaș, etc., căci, fiind amândoi de aceeași treaptă și condiție socială, nu se va ținea unul mai breaz decât altul, fiind astfel cruțați și de anumite stângăcii la faptă și de anumite trâncăneli la vorbă, ceace i-ar face să se jeneze unul față de altul în fața streinilor. Din contră potrivirile și cunoștințele lor asemănătoare asupra aceluiasi fel de viață le va aduce mai curând mulțumirea și armonia.

Timpul căsătoriei este între 20 și 25 ani, sau, nici prea de vreme, dar nici prea târziu, cu o diferență de vârstă între ei de 3—4 ani. Prea de vreme căsătoria e periculoasă, îndeosebi pentru viitoarea mamă prea tinerică, deoarece durerile nașterii îi sleesc puterile, punându-i viața la mari primejdii, ca: moartea, sau o boală pentru întreaga viață. De altă parte căsătoria târzie, la o vârstă mai înaintată, împinge pe tineri la beție și desfrâu, la viață neregulată, ce le aduce îmbătrânirea înainte de vreme, ce face din fecior un tată al feciorilor, iar din fată o mamă a fetelor satului sau a orașului. Până când căsătoria la vreme îl face pe tânăr să fie un bărbat treaz și cu răspundere de tot ce face, smulgându-i din cap gândurile de a umbla brăul. Grijile familiare fiind pentru el ca și pentru soție cea mai bună școală a datoriei ce trebuie împlinită cu orice preț, ceace constituie o adevărată înțelepciune, de dorit tuturor Românilor, pentru dănuirea României printre veacuri și neamuri.

Păr. Octavian Fulcoea

Cum stă lumea și țara

Războiul

In Italia

Armata a opta înaintează în regiunea Forli. Au fost cucerite mai multe localități pe lângă Monte Grappa și Monte Pogielle. Polonii înrolați în armata engleză au cucerit mai multe sate între Florența și Ferli.

In Ungaria

trupele rusești au încercuit Budapesta. În multe părți au trecut dincolo de Dunăre. După ce va fi cucerită Budapesta, e de presupus că Ungurii nu vor mai lupta. De ce să mai lupte, când văd că sunt bătuți? Nemții fac pregătiri mari, să oprească pe Ruși în Austria. Se fac întărituri multe în jurul Vienei, capitala de altădată a Austriei.

Jugoslavia

e toată eliberată. Zilele acestea a fost cucerit orașul Skoplie, singurul oraș mare în care mai erau stăpâni Germanii. Mareșalul Tito, vestitul conducător al Sârbilor, a fost proclamat erou național. A luptat mai mult de trei ani. Chiar după ce M. S. Regele Petru și guvernul s'au refugiat din țară, a continuat să lupte cu înverșunare.

In Germania

trupele rusești continuă să înainteze prin Prusia. Înaintează și Anglo-Americanii dinspre Apus. Zilele acestea au ocupat orașul și regiunea Metz.

In Norvegia

trupele anglo-americane au cucerit mai multe localități. Nemții se retrag.

In China

au fost cucerite mai multe orașe, printre cari și Li-Piu. Japonezii se retrag.

Anglia de Sud

a fost bombardată de Germani cu așanumitele bombe sburătoare „V 2”, cu cari Germanii se laudă că sunt foarte puternice și că pricinuiesc pagube grozave.

Politica externă

In Spania

încep a fi tot mai multe frământări politice. Mulți cer înapertarea Generalului Franco, actualul conducător al statului. Gazetele englezești atacă pe Generalul Franco, că ar ținea cu Nemții. Se zice că Generalul Franco își va da demisia. În Spania mulți doresc să aibă iar Rege. Regele Spaniei purta titlul de „Majestatea Sa Catholică”.

Dl W. Churchill

primul ministru al Angliei, a fost la Paris. Francezii l-au primit foarte bine. Generalul De Gaulle, care a luptat pentru libertatea Franței, a rostit o cuvântare, în care a laudat foarte mult pe Englezi, pentru că au ajutat Franța să devină țară liberă. Franța va fi iarăși mare putere europeană.

Conducătorul Germaniei

D-l Himmler a fost numit comandant al armatei germane, pe timpul cât d-l Hitler va fi bolnav. Se zice că d-l Hitler este bolnav la Obersalzberg, mai nou la Berchtesgaden. De mai mult timp n'a mai fost la nici o consfătuire. Se crede că i-s'a întâmplat ceva rău.

Azi d-l Himmler e adevăratul conducător al Germaniei. A dispus, ca în viitor membrii armatei germane să poată face parte din partidul național-socialist. Până acum nu erau înscriși în partid.

Andora

stat foarte mic în Munții Pirinei, a fost ocupat de Francezi, pentru siguranță.

Austria liberă

Se vorbește tot mai mult că Austria va fi iarăși stat de sine stătător. Marile puteri de azi sunt de părerea că pentru buna înțelegere a Europei e de lipsă acest stat. Va fi o țară catolică.

Politica internă

Desconcentrare

Cel mai bun semn, că războiul se apropie de sfârșit, este că au început desconcentrările. Vor fi trimise la vatră multe contingente mai vechi.

Dl Iuliu Maniu

a dispus ca așa numitele „gărzi Iuliu Maniu” să fie desființate. Cei cari făceau parte din ele vor depune armele. Pentru liniștea țării s'a hotărât să fie desființate toate gărzile înarmate.

Foștii membrii

ai Gărzii de fer vor fi judecați de o comisiune specială, înființată acum. Aceia, pe cari li va propune comisia aceasta ca primejdioși, vor fi judecați ca criminali de război.

Dl P. Groza

vicepreședintele consiliului de miniștri, a vizitat zilele trecute Ardealul. Domnia Sa este ardelean (din Deva, județul Hunedoara).

Guvernul

a hotărât să fie mărite salariile. Scumpetea crește pe zi ce trece. Spre a se putea face față greutăților ceasului de acum, Guvernul a numit o comisiune, care să studieze, cum anume să fie mărite salariile lucrătorilor și ale funcționarilor.

Dl Andreiu Ianuarievici Vășinski,

reprezentant al ministrului de externe al Rusiei, a vizitat țara noastră. A fost primit cu bucurie la București. Gazetele mari din București publică fotografia Domniei Sale și îi descriu viața. A fost delegat al Rusiei și la încheierea armistițiului cu Italia și la încheierea armistițiului cu Bulgaria. În cinstea D-Sale s'au dat la București mai multe prânzuri.

Cântare

către Maica Sfântă
(pentru copiii de școală)

Cea pururea laudată
De cetele îngerești,
Maică Sfântă, Preacurată,
Binecuvântată ești!

Tu, care ai ținut în brațe
Fiu, pe Făcătorul Tău,
Ajută-ne în viață
Și ne mântue de rău!

A. Vicia

Dumnezeu nu bate cu băta!

Un profesor din Blaj, de obârșie din Ardealul cedat, a plecat zilele trecute, ca să-și vadă mama din satul atâta vreme înstrăinat. Stând câteva zile acasă, a auzit între altele următoarele două întâmplări groaznice petrecute în acel sat:

1. Un țăran fruntaș s'a înțeles cu soție-sa, să nu aibă decât un singur copil. Cel puțin pe acesta-l vor putea crește bine și înzestra cu multă bogăție. Zis și făcut. Soție-sa tot mereu era pe la doctori și pe la moașe, ca să-i facă avort și raclaj, adică să-i ucidă copilul zămislit în pântec. Și a rămas cu un singur copil, drăguț și frumușel.

În vara aceasta, după 23 August, satul a ajuns în front. Zburau obuzele și gloanțele ca fulgii de zăpadă. Toată lumea s'a refugiat în pivnițe, ca să scape de moarte. Pivnița lor era cea mai mare. Acolo s'au adunat vreo 7—8 vecini cu peste 30 de copii. Nevasta cea încrezută în doctori și moașe ședea și ea pe un scaunel, ținându-și băiatul în brațe, când, deodată, troase, un obuz îi lovește copilul și-l sfărâmă în bucăți, pe ea rămându-o numai într-o mână, iară toți ceilalți rămânând nevătămați.

Vă puteți închipui jalea părinților! Dar întreg satul spune și astăzi: i-a bătut Dumnezeu, pentru că n'au voit să aibă decât un singur copil!

2. Un pocăit din acel sat turba, nu alta, ori de câte ori era vorba de biserica noastră. O bălăcărea și dejesea într'una. Într-o Duminică din luna Septembrie, după ce s'a îndepărtat frontul, el a plecat la câmp, ca să-și curețe locul de spini și apoi să-l are. L-au făcut atent vecinii, că nu e bine să lucreze tocmai pe vremea sfintei liturghii, dar el a plecat totuși, spunând câteva cuvinte de ocară și foarte rușinoase la adresa bisericii noastre și a preotului.

S'a apucat de lucru și, dă-l din greu, cam până pe la 11. În vremea când se trăgea clopotul la jumătatea sf. liturghii, pocăitul nostru a dat de o mină, pe care a încercat s'o scoată din pământ. Dar, ori cât a fost de atent, mina a explodat și l-a făcut țandări și piftea, nu alta. Vecinii i-au adunat într'un sieriu puțin și ce a mai rămas din el, tot făcându-și la cruce și zicând: „Doamne, da rău l-ai mai bătut! Și încă tocmai în timpul când trăgea clopotul la jumătatea slujbei!”

Iarăși ni-s'a ridicat prețul tiparului

și anume cu 30 %

Trăim vremuri cu adevărat grele, cum n'am mai ajuns nici odată. În deosebi gazetele o ducem grozav de greu. Însă nu toate. Unele, mai ales cele cari au la spate vreun partid, sau vreo societate care le susține, o duc foarte bine, că e ușor să bânărești din agoniseala altuia. De aceea au și apărut în vremea din urmă zeci de gazete, ca ciupercile după ploaie.

Nu așa noi, cari trăim numai din abonamente și cari numai noi știm cât suferim.

Dacă se va ridica din nou salariul muncitorilor și mai mult, dupăcum e vorba, ne așteptăm și noi la o nouă ridicare și mai mare a prețului tiparului și hârtiei, pe lângă cea din 1 Noembrie 1944.

De aceea Vă rugăm pe iubii noștri abonați, să vă achitați cu toții abonamentul și să ne trimiteți și câte 200 Lei în plus, că altfel ne prăpădim și ne scoate în licitație tot ce am câștigat în cursul unei vieți. Și, Doamne, puțin am mai putut câștiga!

Vă rugăm să ne credeți pe cuvânt și să nu ne răsplătiți cu rău, pentru binele ce Vi l-am făcut.

Să nu fim glasul celui ce strigă în pustie!

Târgul de cărți din Blaj

a fost de astădată mai puțin animat ca de obicei. Băgseama și târgoveții s'au mai împușinat, iar vânzătorii cereau prețuri cam mari, după cum umblă și târgurile în vremea aceasta.

Soldatii ruși îi priveau cu uimire și nu știau, cum să înțeleagă acest fel de târg ne mai văzut de ei. Un Român, ce știa rusește, auziam cum le explica, ce obicei este în Blaj, că în prețuia deschiderii școlilor elevii mai mari își vând cărțile vechi celor mai mici; de aceea e adunarea aceea mare de băieți și fete.

Abia atunci și-a dat soldatul rus seama că Blajul este un oraș de școli, cum el nu văzuse încă.

Cântecul Mamei

Frunzuliță stuf de baltă,
Plec, Măicuță, la armată.
O să plec poate chiar mâine
Cu tine cine rămâne?

Frunzuliță măr pălit
M'or duce pe negândit;
M'or duce să caut un văr,
Cu pușca cea de oțel.

Frunzuliță foaie neagră
Și să știi, măicuță dragă,
C'acel văr pe mină mă cheamă!
Că de armată n'am să scap
Ori ce-ai vrea eu ca să fac.

Și mă chiamă la armată
Ca să rămân fără de tată.
Fără de maică 'n cântănie,
C'asa ți-a fost dată ție,
Să n'ai fiu să te mângăie.

Strigături din Livadia

Spune, mândră, la mă-ta
Să pocească ulița,
Tot cu glajă și cu piatră
Că n'o mai calc nici odată,
Tot cu lin și cu pelin
C'amândoi nu mai vorbim.

Eu sunt, mândră, rușinos,
Ție-ți trebuie fâlos.
Eu sunt mândruță sărac,
Ție-ți trebuie bogat.

Ce-ai gândit, mândruță, zău,
Că eu beau apă din tău
Și-oi muri de dorul tău?
Da eu beau apă din mare
Grija ta dracu ți-o are.

Culese de premilitarul REVITEA LASCU
Livadia de Câmp

Cunoștințe folositoare

Școale de agricultură

Pentru anul școlar în curs și-au început activitatea următoarele școli inferioare (mai mici în grad):

a) Școli inferioare de agricultură: Alexandria-Teleorman, Basarabi-Constanța, Ciacova-Timiș-Torontal, Dobrogostea-Argeș, Lehlu-Ialomița, Poiana Mare-Dolj, Lugoj Severin, R. Sărat, Strihareț-Olt, Sănnicolaul Mare-Timiș-Torontal, Voicesti-Vâlcea, Viziru-Brăila, Suceava-Suceava, Turda-Turda. b) Școli infe-

rioare de motocultură (lucrarea pământului cu mașini): Seceleanu-Ialomița și Drăgănești-Vlașca. c) Școli inferioare de viticultură (cultivarea viei): Valea Călugărească-Prahova, Huși-Fălciu. d) Școli inferioare de horticultură (grădinărit): Dragomirești-Ilfov, Geoagiu-Hunedoara, Nucet-Dâmbovița, Turda-Turda, Curtea de Argeș-Argeș. e) Școli de meserii agricole: Câmpeni-Turda.

CONDIȚIILE DE ADMITERE

Pentru a fi admiși în școlile inferioare de agricultură, se cere ca tinerii să îndeplinească următoarele condiții: 1. să fie absolvenți a 4—7 clase primare; 2. să aibă vârsta de 12—14 ani; 3. să fie sănătoși și robuști (tari); 4. să treacă un examen de admitere; iar ca acte se cer: — actul de naștere; — adeverință de absolvirea școlii primare; — certificatul de vaccinare. Cererile de înscriere pentru clasa I-a se adresează direct școlilor, până la data de 1 Noembrie 1944.

De prin safe

† Vasile Almășanu

Un cantor român unit din Livezi-Ciuc, parohia Frumoasa, schinghit și martirizat de Unguri — pentru școală și biserică —

Am cercetat pe Românii din satele păstorite de mine în anii 1929—1940 după recucerirea Transilvaniei. Am stat cu el de vorbă. I-am întrebat de suferințele și umilările îndurate sub cel mai sălbatic regim. Cu lacrimi în ochi mi-au descris suferințele; una însă le-a trecut pe toate.

Înimosul cantor Vasile Almășanu din Livezi-Ciuc, în lipsa preotului, a fost adevăratul conducător al satului. Când ministerul ungar de instrucție publică a dat o decizie, prin care țara cunoșcută că dacă mai mult de 20 familii cu copii de școală cer ca copiii lor să învețe și românește, să o ceară aceasta în scris și fiecare să semneze cererea. O astfel de cerere a făcut și acest cantor, care apoi, luat la ochi și cercetat, a fost găsit vinovat și internat în „lagăr” la Budapesta 3 luni și la Nagy-Kanizsa 18 luni — în total 21 luni — aproape 2 ani. În anul 1943 Noembrie a fost lăsat acasă, dar cu condiția, ca tot la opt zile să se prezinte la postul de jandarmi pentru vizarea actelor.

Așa s'a întâmplat și în ziua de 3 Sept. 1944, când trupele române de acum erau aproape de el, la marginea comunei Frumoasa. De data aceasta a fost reținut la post și reținut a fost, căci după intrarea trupelor române în ziua de 12 Sept., 1944, a fost găsit lângă comuna Frumoasa oribil mutilat și schinghit: capul zdrobit cu patul puștii, dinții cu toții zdrobiți și bătuți în gură, pieptul zdrobit, degetele dela mâni învelite în hârtie și arse.

Așa a sfârșit cantorul din Livezi, care vreme de 30 de ani atât de frumos cânta la slujbele duminicești, căci a luat diploma la Blaj, prin anii 1912. În afară de serviciul de cantor a mai funcționat și ca învățător suplimentar în Făgetul în 1920—22, apoi secretar în comuna lui natală până în 1940.

Am scris acestea, pentru ca să cunoască toată lumea civilizată felul cum au fost tratați Românii din Ardealul de nord, cari au fost asupriți în modul cel mai barbar posibil.

Așa a sfârșit cantorul Vasile Almășanu care a făcut o cerere — în baza unui ordin unguresc — ca copiii din Livezi să învețe și românește. El însă tot românul au rămas și românește n'au purtat vreme de 4 ani.

Cel ce și-au ucis trupul nu au putut face să-și dispară memoria. Ținuta ta frumoasă românească să fie pildă și mustrare pentru alții!

A. COSTEA
paroh

Mobilizarea femellor germane dela 20 la 70 ani. După ce războiul de acum are nevoie de foarte mulți soldați și muncitori, în Germania s'a poruncit, ca toate femeile dela 20 la 70 ani să fie mobilizate și astfel ele să lucreze în fabrici, iară bărbații să fie cu toții soldați. Zadarnice sunt însă toate svârcolirile lor, războiul l-au pierdut. Întrebarea e că oare când vor depune armele: înainte de a le fi cutropit Englezii, Americanii și Rușii țara, ori numai după aceea?

Știrile săptămânii

Introducerea repausului duminical.

In „Monitorul Oficial“ a apărut o decizie a Ministerului Muncii, prin care se poruncește ca repausul duminical să se observe întru toate și toate întreprinderile comerciale și industriale să rămână închise Duminică. — In forma aceasta putem nădăjdi că ne va ajuta și Dumnezeu.

S'au deschis școalele Blajului. Cu multă întârziere, dar în sfârșit cu ajutorul lui Dumnezeu s'au deschis școalele Blajului. Au sosit elevi și eleve la învățătură. Mica Romă e mai populată. Nu peste mult vor veni și clericii.

Rămășițele pământesti ale Episcopului Mihail Robu al Iașilor, răposat la Beiuș, vor fi transportate în Moldova, unde vor fi așezate spre veșnică odihnă.

O măsură a Elveției. Fiind stat neutru (care n'a intrat în războiu), Elveția este locul de refugiu al multora. Acum a hotărât, să nu primească nici un om care e urmărit în țara sa.

Di Ministru Virgil Solomon a vizitat orașul Ploești, distrus de bombardamente.

Se pot trage iar clopotele! Comandamentul Apărării Pasive a dat voie, cu ordinul Nr. 27.311 din 30 Octombrie 1944, că clopotele bisericilor pot fi trase la slujbele dumnezeesti. — Numai de le-ar auzi oamenii și de ar merge regulat la biserică! Cum să ne ajute Dumnezeu, dacă nu ne rugăm și nu-i împlinim poruncile?!

5 milioane de Evrei ucis! Di dr. Emil Sommerschein, unul dintre membrii comitetului național de eliberare dela Moscova, arată că Germanii au ucis în Europa, în cursul acestui război, între chinurile cele mai groaznice, 5 milioane de Evrei, dintre cari 3 milioane numai în Polonia. Se vede că aceste fărâdelegi groaznice le ispășește acum poporul german.

Câți oameni au pierdut Germanii în Rusia. După cum arată pricepătorii din Rusia, Germanii au pierdut în cursul acestui războiu pe teritoriul rusesc peste 9 milioane de oameni. Câte mame, văduve și orfani îi deplâng!

Nu călătoriți pe acoperișul vagoanelor! Aproape nu este zi, în care să nu moară cel puțin unu dacă nu mai mulți inși dintre aceia cari călătoresc pe acoperișurile vagoanelor. Mai bine rămâneți în gări și dovediți prin șeful gării că nu v'ați putut urca în vagon, decât să vă expuneți viața în forma aceasta!

Bucatele din anul viitor își au deja prețul stabilit, ca să se îndemne plugarii a le sămăna. Grâul va fi 364.000 vagonul, secara 261.000, orzul 280.000, ovăsul 266.000, porumbul comun 280.000, cel pignoletto 300.000, iar cel cincantin 310.000 Lei.

Cel mai mare vapor german scufundat. Cel mai mare vapor al Germanilor era „Tirpitz“. El a fost atacat de opt ori până acum, dar nu l-au putut scufunda, că era captușit cu platoșă de oțel foarte groasă. Abia zilele trecute au reușit să-l scufunde 32 avioane engleze. Acest mare vapor de războiu avea 45.000 de tone. O tonă face 1000 kgr.

Lăsarea la vatră a contingentelor vechi. Marele Stat Major a poruncit ca, începând dela 15 Noemvrie 1944 să fie lăsați la vatră toate contingentele 1916, 1917, 1918 și 1919.

Hărțile vechi dinainte de 1944, pe cari se află Basarabia și Bucovina ca teritorii românești, nu se mai pot folosi, pentru că se împotrivesc articolului 16 din armistițiu.

Avioane cu etaje. In America s'au făcut avioane uriașe, având două etaje. Cele două etaje ale avionului cuprind trei cabine, în cari pot dormi comod în paturi 100 de persoane. Aceste avioane au patru motoare cu totul de 35 mii puteri de cai, având o iuteală de 660 km. pe oră și putând zbura, fără de a se cobori, 6500 km., adecă dela New-York la Londra.

Pentru războiu. La Catedrala din Blaj se fac în tot decursul postului rugăciuni pentru vreme de războiu. Numai în Dumnezeu putem avea năpejde. Dela El să cerem „pacea a toată lumea“.

Ajutor la gazetă am primit dela următorii abonați ai noștri: Maria Mărginean Coșlar Lei 100, Simion Gocan Timișoara Lei 500, Unguraș Ștefan Livadia de Câmp Lei 50, Unguraș Irina Livadia de Câmp Lei 50, Dr. Nicolae Costea București Lei 360, Vasile Poloșan Porumbacu de sus Lei 140. Bunul Dumnezeu să le răsplătească înmuit!

De ce n'avem pește? Dacă ar fi rânduială bună la pescăriile Statului, ar trebui să mai ajungă vreodată pește și pe la noi prin Ardeal. Dar „Gazeta Municipală“ dela București se plânge că nici în București nu ajung oamenii săraci la pește, fiindcă Economatul Ministerului de Finanțe ridică în fiecare zi 10% din peștele sosit în București, și apoi d-l Marian îl vinde cu preț de speulă la diferite persoane. Rânduială și pedepse aspre să se introducă la Pescăriile Statului, și atunci va ajunge peștele și pe la noi.

Lucruri imbucurătoare. In vremile grele de azi se răspândesc foarte mult cărțile de rugăciuni. La necazuri omul se gândește la Dumnezeu. Congregația Frații Școalei Creștine a tipărit o carte de rugăciuni foarte frumoasă. In două luni aproape s'a terminat. S'au răsândit foarte mult cărțile de rugăciuni mai ales printre soldați. Indemnăm pe cititorii noștri, să răspândească și ei printre soldați cărți de rugăciuni. Când vă duceți la răniți, e bine să le dați și câte o carte de rugăciuni.

Pentru armată. Venind iarna, s'a hotărât, să se facă iarăș colecte pentru ostași. Cine dă, face lucru bun și frumos. Din puținul pe care îl ai nu uita să dai, cât poți. Picurii cu strop de strop fac al mărilor potop.

Cooperativele. In luna aceasta se împlinesc o sută de ani, de când s'a întemeiat cea dintâi cooperativă. Au înființat-o în Anglia 28 de muncitori săraci. Azi sunt răspândite în toată lumea.

Nu ardeți lemne verzi! E lucru cunoscut că lemnele verzi nu ard bine. Dar ele mai produc și scrum mai mult decât cele uscate și infundă cuptoarele și hornetele. Lemnele trebuie deci uscate și soba trebuie să fie de cărămidă sau de olane, ca să ne dea căldură multă, nu de tinichea sau tuci.

† Profesorul Vasile Candrea. Zilele trecute a murit, la Brașov, în vârstă de 61 ani, necunoscut și nepomenit de nimeni, profesorul Vasile Candrea dela liceul „Gheorghe Barițiu“ din Cluj, refugiat mai întâi la Turda, iar de acolo, după 23 August, la Brașov. Răposatul a fost fiu de preot din Lupșa Munților Apuseni. A absolvit la Blaj mai întâi liceul, apoi Academia Teologică, fiind câțiva ani subprefect la Internatul Vancean de băieți din Blaj. Pe urmă s'a înscris la Facultatea de litere din Budapesta și a fost câțiva ani profesor la un liceu unguresc de acolo. In 1919 a venit în țară, unde nu peste mult ajunge inspector general șef al învățământului la Cluj, apoi prefect la Turda, iar, mai târziu, director al liceului de stat din Turda. Pretutindeni a lăsat impresii cât se poate de bune. Facă-i Dumnezeu partea cu dreptii!

† Anica Cârnațiu n. Popa mama preotului nostru Ștefan Cârnațiu din Drâmbăr și a dlui Ionel Cârnațiu cenzorul gazetei noastre, a răposat în 14 Noemvrie în al 65-lea an al vieții și al 43-lea al căsătoriei, în comuna Veza, lângă Blaj. In veci pomenirea ei!

Poșta gazetei

11803 Turcu Petru și 11806 Crăciunescu Sigismund. Am primit Lei 1200, d'n cari 500 Lei i-am trecut pentru 11803 pe 1944, iar 500 pentru 11806 tot pe 1944. Ca cei 200 Lei rămași ce să facem?

Școala Normală de fete „Mitropolit Vasile Suciu“ — Blaj

AVIZ

Aducem la cunoștința elevelor noastre din cursul superior că facem pregătiri în vederea deschiderii școalei cu internat, cel puțin pentru 80 eleve, în Institutul Recunoștinții, unde sunt și spitalele militare. Astfel elevele claselor V, VI, VII și VIII se vor prezenta în 26 Nov. a. c. aducând: 4500 lei rata I din taxa școlară, 20.000 lei rata I din taxa internatului (fiicele de preoți numai 10.000 lei, restul încasându-se din salariile părinților), rufărie de pat, tacâm, 2 farfurii, servet, 2 ștergere pentru bucătărie, 1 kgr. lână sau cânepă pentru țesut și orice material pentru lucru de mână (pânză de casă etc.)

Elevele din cursul inferior își vor procura cărțile — ce-au fost folosite anul trecut la clasa respectivă — și vor începe pregătirea acasă. Se pot și înscrie la orice gimnaziu sau liceu teoretic, însă vor reveni la școala lor, atunci când vor fi anunțate.

Onorații Domni Preoți sunt insistent rugați, să comunice persoanelor interesate conținutul acestui aviz.

Blaj, 15 Noemvrie 1944,

197 (1-1)

DIRECȚIUNEA

Publicație

1) In comuna Pogăceaua jnd. Cluj-Turda se ține târg săptămânal în fiecare zi de Sâmbătă de tot felul de vite cornute, cai, porci, oi, pasări și mărfuri.

2) Târgurile anuale de Țară de vite, cai, porci, oi și mărfuri, se țin la următoarele date:

5 și 6 Ianuarie târg de vită, cai, porci, oi, etc. 7 Ianuarie ziua târgului (târgul de mărfuri).

20 și 21 Martie târg de vite, cai, porci, oi, etc. 22 Martie 1944 ziua târgului (de mărfuri).

20 și 21 Iulie târg de vite, cai, porci, oi, etc., iar in 22 Iulie târg de mărfuri (ziua târgului).

14 și 15 Octombrie târgul de vite, cai, porci, oi, etc., iar la 16 Octombrie ziua târgului.

Ca e d: comunicație: Calca ferată Războieni-Miheș—Pogăceaua.

Pogăceaua, la 24 Iulie 1944.

Nr. 196 (1-1)

Notar
INDESCRIABIL